

Boek van Elise Lengkeek : 'Ik beken'

Door bgen b.d. drs. A.D. Vriezen

'Niet oorlog, geweld en haat zullen zegevieren, maar zelfoverwinning en liefde hebben het laatste woord'.

In Mei 2005 was oud-marechaussee (1951-1981) F(Ferry) H.H. Holtkamp met zijn familie eregast op de Amsterdamse SMC-contactmiddag op de vanouds bekende locatie 'Robert Koch'. Die middag is hem – verlaat - het Ereteken voor Orde en Vrede uitgereikt. Ferry diende in 1946 als gemilitariseerd burger bij de Motor Transport Dienst van het KNIL. Konvoien van militairen en goederen werden door kwaadwillenden beschoten, hij werd bij een beschieting gewond en tijdens een vuurgevecht weerde hij zich geducht.. Maar Ferry had daarvóór al meer, veel meer meegemaakt, ontstellend, bijna ongelooflijk. Hij is een overlevende uit de hel.

Het begon allemaal in 1941 in Soerabaja. Ferry ,toen 14 jaar oud, vader Nederlander, moeder half-Javaans - had een onbezorgde Indische jeugd. Veel buiten, veel kattenkwaad, raak schieten met de katapult is belangrijk voor zijn aanzien onder de jongens. Dit alles veranderde na de oorlogsverklaring van Amerika aan Japan na de verrassingsaanval op 7 december 1941 op Pearl Harbour. De Japanner met hun Groot-Oost-Aziatische waanidee veroveren gebieden waaronder ook de Indische Archipel. Hierbij hebben zij een industrieterrein in Soerabaja onder vuur genomen. Grote branden breken uit. Ferry gaat met zijn vriendje Donnie kijken en mag van de KNIL-militairen helpen met het rondbrengen van koffie. Onderweg valt Donnie plotseling neer, is door een kogel in zijn rug getroffen. Hij sterft in Ferry's armen. Misschien was het schot wel bedoeld voor de KNIL-militair die vlakbij dood ligt. Ferry ziet in een flits twee Japanse sluipschutters in een boom zitten, pakt als de weerga het geweer van de dode militair en ... schiet hen pardoes dood. Als rijpe appels rollen zij uit de boom. Zijn eerste oorlogsdaad, die hem net zo zwaar schokt als het doodsbbericht dat hij aan Donnie's moeder brengt.

Na de capitulatie van Indië vormt zich ten huize van de familie Holtkamp een groepje verzetslieden. Ferry mag als jongste ook meedoen. Men rooft wapens uit opslagplaatsen, blaast een olijepijpleiding op en laat een Japans schip in de haven kapseizen. Al het geroofde materiaal wordt bij hem thuis op de zolder opgeslagen. Maar er is verraad in het spel, naar later blijkt door een inlandse bediende, tegen betaling. De gehele verzetsgroep wordt ruw opgepakt. Ellendige politieverhoren

volgen. Daarna daadwerkelijk slachtoffer van de Kempeitai, de beruchte, in wreedheid ongeëvenaarde Japanse Gestapo. Altijd met veel te veel mensen in een veel te kleine cel, geen of veel te weinig eten, nagenoeg geen sanitair. Aan de lopende band de grofste vernederingen, kwellingen, mishandelingen en martelingen. Dan de zwaarste beproeving, de 'waterproef'. Een tuinslang op volle kracht achter in Ferry's mond, hij denkt te zullen stikken, zijn maag en buik zwellen op. Hij had nog steeds niets bekend, maar als de beulen, aanstalten maken voor de tweede maal, breekt hij: 'Saja mengakoe' ('Ik beken'). Een Kempeitai-officier leest hem vervolgens in het Japans een lange verklaring voor en gebiedt hem deze te ondertekenen. Maar hij weet zelf absoluut niet wat die verklaring inhoudt. Na een schijnberechting volgt de veroordeling: drie en een half jaar gevangenisstraf met dwangarbeid. Later vijftien jaar erbij, zomaar, zonder reden Van de ene gevangenis naar de andere, waaronder de beruchte Soekamiskin in Bandoeng, eindigend hoog in de bergen op West-Java. De dwangarbeid wordt steeds zwaarder en gevaarlijker. Ontaarde straffen na het uit honger wegpakken van voedsel. Tenslotte bezwijkt Ferry, wordt dood verklaard en in het lijkenhuisje geworpen. Maar hij kruipt onder een stapel lijken vandaan...

In 1945 de capitulatie van Japan - na de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki - en eindelijk de bevrijding uit gevangenschap. Maar tot hun verbijstering worden Ferry en zijn maten door het opgehitste gepeupel bespuugd en beschimpt. Al schreeuwend 'Merdeka, merdeka, dood aan de Hollandse honden!' en zwaaiend met roodwitte vlaggetjes.

Een gevaarlijk machtsvacuüm ontstaat. De Engelsen krijgen het voorlopige militaire bestuur over Nederlands-Indië. Maar tegen de bedoeling in gaan alle wapens en gaat militaire uitrusting na de Japanse overgave rechtstreeks naar de Indonesiërs. Maandenlang wachten op de Britse troepen. De straat is voor de pemoeda's, langharige opgezweepte jongeren met hun haat en moordlust jegens alles wat belanda (Nederlander) is. Dit is de beruchte Bersiap-periode. Terug in Soerabaja wordt Ferry door uitzinnige pemoeda's opgepakt en een vrachtwagen ingeranseld, weer naar een gevangenis. Onverdraaglijk opnieuw die mishandeling, die honger en dorst. Maar dan plotseling de bevrijding door Gurkha's, Brits-Indische vechttjassen, nog wel geleid door een Nederlander, Jack Boer. Zij schieten de sloten stuk, een tank forceert een gat in de gevangensmuur en Ferry en de zijnen ontsnappen. Deze 'Slag om Soerabaja' wordt gewonnen, maar de strijd zal daarna pas echt beginnen. Nederland stuurt een troepenmacht, er volgen twee Politionele Acties, maar uiteindelijk tevergeefs, de internationale antikoloniale politieke druk wordt Nederland te groot.

Ferry doolt intussen rond, verricht nog hand- en spandiensten voor de Brits-Indische brigade. Op zoek naar zijn lieve vriendin, ontdekt hij dat zij met haar grootmoeder door het gepeupel is verkracht / vermoord. Hij doet een tijd dienst bij de Motor Transport Dienst van het KNIL. Verlaat uiteindelijk toch met weemoed Insulinde, geliefd land van zijn jeugd. Per motorschip 'Oranje' vertrekt hij naar Nederland, waar hij in het najaar van 1948 aankomt. Hij maakt dan kennis met zijn

grote liefde Rie, met wie hij later zal trouwen en twee kinderen zal krijgen en die hem door dik en dun zal bijstaan, zondig als een tijgerin voor zijn belangen vechtend.

Na enige tijd is Ferry welkom bij de Koninklijke Marechaussee, waarover niets dan goeds. Hij hervindt er zichzelf. Zwijgt als het graf over alles wat hem is overkomen. Daar leert hij ook vriend voor het leven Arie van Veen kennen, die drie jaar bij het Korps Militaire Politie / Koninklijke Marechaussee op Oost-Java heeft gediend, wel weet wat zich daar allemaal heeft afgespeeld en alles in het werk stelt voor zijn erkenning als vervolgingsslachtoffer en verzetsstrijder. Intussen haalt zijn verleden hem steeds meer in, boosaardige herinneringen, niet te controleren woede-uitbarstingen. Bovendien wordt hij gekweld door een ereschuld aan zijn omgekomen maten: wie zou overleven, moest getuigen, de verschrikkingen mochten niet onbekend blijven. Op een gegeven ogenblik barst de bom. In psychiatrische zorg, afgekeurd voor de dienst wegens een oorlogssyndroom. Hij zit dagen achtereen te schrijven, is niet te stoppen. Echtgenote Rie brengt alles verder in beweging voor een Indisch verzetspensioen, niet alleen voor Ferry maar ook voor zijn lotgenoten - en het lukt. Dan ontsnappen zij samen in december 2004 op vakantie in Thailand nog ternauwernood aan de dood door de verwoestende tsunami (vloedgolf), het noodlot achtervolgde hen wel... Tussen alle bedrijven door stortten de media zich op Ferry. Ook nonfictie-auteur Elise Lengkeek raakt in de ban en zij vindt na lang zoeken vorm en inhoud voor haar uitvoerige en treffende boek 'Ik beken', de openbaring. Een integer boek dat in al zijn beklemming moet worden gelezen. Het is de vaste overtuiging van de schrijfster: 'Niet oorlog, geweld en haat zullen zegevieren, maar zelfoverwinning en liefde hebben het laatste woord'.

Contactdag op de KMA in Breda

In het bruisende hart van Breda staat het 'Kasteel van Breda'. Hier werd in 1828 de Koninklijke Militaire Academie (KMA) gevestigd. Een terrein dat bol staat van cultuur, historie en traditie, waar tegelijkertijd modern wetenschappelijk onderwijs, militaire opleiding en vorming wordt gegeven. In deze omgeving worden jaarlijks duizend cadetten en tweehonderd cursisten opgeleid tot officier. Het is hier, dat de reüniecommissie in samenwerking met de a.o. KMar Paulussen op donderdag 29 oktober 2009, een contactdag heeft kunnen realiseren voor SMC-begunstigers en hun partner. Hoewel de deelnemers tijdig het programma krijgen toegestuurd, volgt hieronder alvast een korte beschrijving van het voorlopig programma: Tussen 10.00 en 10.30 uur aankomst en ontvangst met koffie en cake; vervolgens o.l.v. a.o. KMar Paulussen een rondleiding door het historische gedeelte van het kasteel; ca 13.00 uur een geserveerde lunch; na de lunch een presentatie over de opleidingen welke aan de KMA worden gegeven. Uiteraard is er tijd ingeruimd om met elkaar te kunnen praten onder het genot van een drankje. Einde van dit bezoek: 16.00 uur.

SMC-begunstigers (partner is ook welkom), die willen deelnemen aan deze contactdag betalen € 5,00 p.p. Niet-SMC-begunstigers zijn ook welkom; zij betalen echter € 10,00 p.p. De bedragen dienen uiterlijk 16 oktober 2009 te zijn bijgeschreven op rekeningnummer 715795, t.n.v. St. Marechaussee Contact, Reüniecommissie, Walstro 33, 1273 BH Huizen, o.v.v. 'KMA Breda'. Geef u ook even aan of u met het openbaar vervoer (OV) naar Breda komt dan wel met eigen vervoer (EV). Mogelijk kan

vervoer worden ingezet vanaf NS station Breda naar de KMA en terug. Uw overschrijving geldt als aanmelding. Bij telebankieren graag uw adres vermelden !

Contactdag Hoek van Holland

In Hoek van Holland is het Nederlandse kustverdediging-museum 'Fort aan den Hoek van Holland' gevestigd. Dit fort is aan het eind van de 19e eeuw gebouwd om de monding van de Nieuwe Waterweg te kunnen beschermen tegen aanvallen vanuit zee. In 1986 werd er door een groep vrijwilligers een tentoonstelling ingericht, wat uiteindelijk het begin was van het Nederlandse kustverdedigingmuseum. In dit museum, met zijn vele kamers, gangen en trappen, krijgt de bezoeker een beeld van de manier waarop soldaten binnen de muren van het fort hebben gewoond en gewerkt. Via diorama's wordt een terugblik gegeven op de geschiedenis van de kustverdediging in Nederland. In dit museum organiseert de SMC-reüniecommissie op woensdag 18 november 2009 een contactdag met rondleiding. In het kort willen we u verklappen wat u die dag kunt verwachten: vanaf 10.00 uur wordt u in het knusse restaurant, verwelkomd met koffie/thee en gebak. Om ca 11.00 uur begint o.l.v. een of meerdere gidsen de rondleiding door het fort/museum. Deze rondleiding duurt ca 1½ uur. Vervolgens een aperitief en aansluitend de lunch. Na de lunch kunt u uiteraard nog wat napraten. Het programma met routebeschrijving wordt tijdig aan de deelnemers toegezonden. Van de deelnemers aan deze contactdag wordt van de SMC-begunstigers (daaronder mede begrepen hun partner) een bijdrage gevraagd van € 5,00 p.p. Niet-begunstigers van SMC zijn ook welkom; zij betalen echter € 10,00 p.p. De bedragen dienen uiterlijk 6 november 2009 te zijn bijgeschreven op rekeningnummer: 715795 t.n.v. St. Marechaussee Contact, Reüniecommissie, Walstro 33, 1273 BH Huizen, o.v.v. 'Fort HvH'. Uw overschrijving geldt als aanmelding. Bij internet- of telebankieren graag uw adres vermelden!! Deelnemers die slecht ter been zijn of van een rolstoel gebruik maken, zijn ook van harte welkom. Zij kunnen het grootste gedeelte van het museum bekijken; lift en invalidentoilet zijn aanwezig.

1 oktober 2009

Jaarlijkse Algemene Reünie SMC

We herinneren u er nog even aan: De jaarlijkse Algemene Reünie wordt dit jaar gehouden op donderdag, 1 oktober 2009 in Partycentrum 'De Molen' in Harskamp. Aanvang: 10.00 uur; maximaal aantal deelnemers: 400 personen.

Het programma voorziet o.a. in een optreden van Sgt Wilson's Army Show. Voor uitgebreide informatie en manier van aanmelden, zie MC nummer 3 van juni 2009. Of kijk op: www.marechausseecontact.nl